

คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา
เอกชนในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสมุทรปราการ
Characteristics of Professional Administrators Affecting the Efficiency of
Private School Management under the Samut Prakan Provincial
Education Office

ปองศา พูนชู

นิสิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

E-mail: pongsa_p@hotmail.com

สัจจิวรรณ ทรพรพสุ

อาจารย์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

E-mail: sajeewan_d@hotmail.com

Pongsa Poonchu

Educational Administration, Faculty of Education,

Suan Sunandha Rajabhat University

Sajeewan Darbavasu

Educational Administration, Faculty of Education,

Suan Sunandha Rajabhat University

รับเข้า: 23 มิถุนายน 2563 แก้ไข: 5 กรกฎาคม 2563 ตอรับ: 22 กรกฎาคม 2563

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ 2) ศึกษาระดับประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพกับประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา และ 4) เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาเอกชนในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสมุทรปราการ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูสถานศึกษาเอกชน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 346 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพของสถานศึกษาเอกชนในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสมุทรปราการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.80$, $SD=0.88$) 2) ระดับประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสมุทรปราการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.76$, $SD=0.86$) 3) ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพกับประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาเอกชนในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสมุทรปราการ มีความสัมพันธ์ภาพรวมอยู่ในระดับน้อยที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาเอกชนในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสมุทรปราการ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ผู้บริหารมืออาชีพ คุณลักษณะของผู้บริหาร ประสิทธิภาพการบริหาร

Abstract

The objectives of this research were to; 1) study the characteristics of a professional administrators, 2) study the level of the efficiency of school administration, 3) study the relationship between the characteristics of a professional administrators and study the efficiency of school administration. And 4) to study the characteristics of a professional administrators affecting the efficiency of private school management under the Office of Samut Prakan Education. The sample group used in this study was school administrators 346 people. The tools used in the study were questionnaires. The statistical analysis including percentage, average, standard deviation, Pearson 'Product Moment Correlation Coefficient and Multiple Regression Analysis.

The study found that; 1) Level of characteristics of a professional administrators of private educational institutions under the Office of Samut Prakan Education. The overview is at a high level. ($\bar{x}= 3.80$, $SD= 0.88$), 2) The efficiency level of school administration of private school administrators under the Office of Samut Prakan Provincial Education. The overview is at a high level. ($\bar{x}= 3.76$, $SD=0.86$), 3) The relationship between the characteristics of a professional administrators and the efficiency of private school management under the Office of Samut Prakan Education. There was a general relationship at a low level at the statistical significance level of .01., and 4) The characteristics of professional administrators affect the efficiency of private school management under the Office of Samut Prakan Education at the statistical significance level of .01.

Keywords: professional administrator, characteristics of administrator, administrative efficiency

บทนำ

ในสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เทคโนโลยีสารสนเทศกลายเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการเข้าถึงแหล่งข้อมูลและการเรียนรู้ที่ไม่มีขอบเขตข้อจำกัด ผู้คนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายผ่านเครื่องมือที่หลากหลาย ความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมทางการศึกษาด้วยเช่นกัน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องปรับเปลี่ยนแนวคิดและพฤติกรรมในการบริหารงานเพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลง เน้นการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกมากขึ้น ดังนั้นผู้บริหารจะเป็นบุคคลในการแปลงนโยบายไปสู่ภาคปฏิบัติ จึงจะต้องมีคุณลักษณะและความสามารถที่จะรวมพลังในการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพื่อความอยู่รอดของสถานศึกษาในโลกยุคปัจจุบันที่มีความก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ผู้บริหารยุคใหม่จึงต้องเตรียมตนเองให้มีคุณลักษณะและขีดความสามารถที่เหมาะสม เพื่อเป็นผู้ประสานการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาให้พัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อผลิตเยาวชนที่พึงประสงค์ให้บรรลุเป้าหมายต่อไป ผู้บริหารจึงต้องเป็นผู้นำที่มีบทบาทสำคัญต่อการนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จอย่างมืออาชีพ จึงจะถือว่าเป็นผู้ที่มีประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาอย่างแท้จริง (พระมหาสุชาติ เจ้า, 2561: 1)

การดำเนินการดังกล่าวผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีความรู้ ความสามารถมีบทบาทที่ส่งผลต่อความสำเร็จเป็นอย่างยิ่ง เพราะความสำเร็จของทุกด้านขององค์กรขึ้นอยู่กับผู้บริหาร สอดคล้องกับ กานต์ บุญศิริ (2557) ได้กล่าวว่า นักบริหารการศึกษามีอาชีพ ต้องเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง คือ ต้องเป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เพื่อการบริหารองค์กรเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น รวมทั้งมีโลกทัศน์ที่กว้างไกลที่เป็นพื้นฐานสำคัญที่ช่วยให้ผู้นำองค์กรมีวิสัยทัศน์ที่สามารถกำหนดภาพในอนาคตขององค์กรได้อย่างชัดเจน และต้องเป็นบุคคลที่ความรู้ความสามารถในการบริหาร ไม่ว่าจะเป็ความรู้ในทักษะทางการสื่อสาร ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความก้าวหน้าทันเหตุการณ์ มีวิธีการบริหารอย่างฉลาด สร้างบรรยากาศของการทำงานที่ดี สร้างความมั่นใจให้กับผู้ร่วมงาน เป็นผู้ฟังที่ดี สามารถพัฒนาปรับปรุง และแก้ไขให้บรรลุตามเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Shah, M. (2014) ได้กล่าวเช่นเดียวกันไว้ว่า ผู้บริหารจะต้องมีองค์ความรู้ในการบริหารการศึกษายไยการนำกระบวนการและกิจกรรมต่าง ๆ มาประยุกต์ทั้งศาสตร์และศิลป์ทางการบริหารมาใช้ในกิจกรรมทางการศึกษา เพื่อพัฒนาองค์กรทางการศึกษาและสมาชิกของสังคม ให้ได้รับการศึกษาที่ดีคุณภาพ มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ซึ่งความรู้ดังกล่าวผู้วิจัยเห็นว่าเป็นสิ่งที่ผู้บริหารจะต้องนำมาปรับใช้เพื่อให้การบริหารสถานศึกษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

นอกจากความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารการศึกษาแล้วสิ่งที่แสดงถึงความสำเร็จในการบริหาร คือ ประสิทธิภาพของการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็ประสิทธิภาพในการกระจายอำนาจ

การบริหารและการจัดการทั้งด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ทำให้สถานศึกษาเกิดความคล่องตัวมีอิสระในการบริหารจัดการความเหมาะสม ในบริบทของแต่ละสถานศึกษา ส่วนการเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาในโรงเรียนเพื่อรองรับการกระจายอำนาจ พบว่า ผู้บริหารมีอาชีพจะต้องมีประสิทธิภาพในการบริหารการแก้ไขปัญหาไม่ว่าจะเป็นด้านการบริหารงานทั่วไป การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคลากร และการบริหารงานวิชาการ เพื่อให้การบริหารโรงเรียนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ (วรพงษ์ เถาว์ชาติ, 2557: 854)

จากการบริหารงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสมุทรปราการในด้านเป้าหมาย ตัวชี้วัดกลยุทธ์ที่ 4 การกระจายอำนาจสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ถึงแม้จะมีการกระจายอำนาจแต่ก็ทำให้การบริหารยังขาดประสิทธิภาพ จากการศึกษาข้อมูลจำนวนสถานศึกษาเอกชน ในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 108 โรงเรียน พบว่า ผลจากการประเมินคุณภาพภายในของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสมุทรปราการ ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมอยู่ในระดับดีแต่ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชาติ (O-Net) ของจำนวน 108 โรงเรียน นักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 6 ยังมีผลคะแนนในบางรายวิชาต่ำกว่าระดับชาติ จะเห็นได้ว่าถึงแม้จะมีการกระจายอำนาจให้แก่สถานศึกษามีอิสระในการบริหารจัดการ สามารถบริหารจัดการศึกษาได้สะดวก รวดเร็ว มีความคล่องตัวสามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนกระบวนการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้แล้วก็ตามแต่ด้านการจัดการเรียนการสอนยังมีผลการประเมินในระดับชาติในบางรายวิชาที่ต่ำกว่าเกณฑ์ ซึ่งส่งผลให้คุณภาพผู้เรียนอยู่ในระดับที่ต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไขและการที่จะพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณภาพที่สูงขึ้นนั้นต้องอาศัยความสามารถของผู้บริหารมีอาชีพในการที่จะเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารโรงเรียนให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2561: 1-8)

จากสภาพความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยเล็งเห็นความสำคัญของคุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพและประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา จึงสนใจที่จะศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหาร เพื่อนำผลการศึกษามาเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชนในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสมุทรปราการให้มีประสิทธิภาพต่อไป

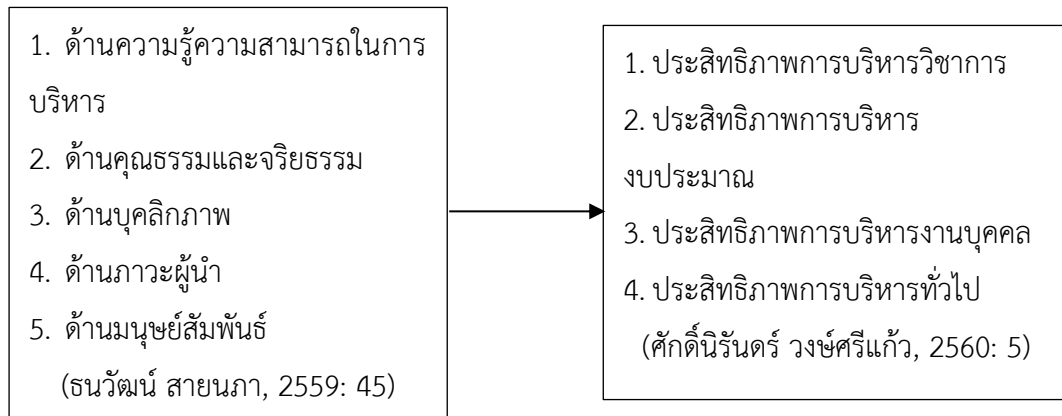
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับคุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพของสถานศึกษาเอกชนในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสมุทรปราการ
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสมุทรปราการ

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพกับประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาเอกชนในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสมุทรปราการ

4. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาเอกชนในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสมุทรปราการ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ เป็นการศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาเอกชนในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูสถานศึกษาเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2562 จำนวน 108 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 3,417 คน

กลุ่มตัวอย่าง กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Krejcie and Morgan (1970: 607–610) จากจำนวนผู้บริหารและครูสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2562 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 346 คน จากนั้นทำการสุ่มแบบชั้นภูมิ มีรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ขนาดสถานศึกษา	ประชากร (คน)			กลุ่มตัวอย่าง (คน)		
	ผู้บริหาร	ครู	รวม	ผู้บริหาร	ครู	รวม
เล็ก	57	342	399	5	34	39
กลาง	134	892	1,026	14	90	104
ใหญ่	285	1,707	1,992	30	173	203
รวม	476	2,941	3,417	49	297	346

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ได้แก่ ขนาดของโรงเรียน ประสบการณ์การทำงาน และตำแหน่งหน้าที่

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสมุทรปราการ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาเอกชนในสังกัดสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสมุทรปราการ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ในการสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษา หลักการ แนวคิด ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วเสนอต่ออาจารย์ ที่ปรึกษาเพื่อกำหนดเป็นกรอบในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย
2. กำหนดวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือ
3. พัฒนาและปรับปรุงแบบสอบถาม เรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาเอกชนในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสมุทรปราการ
4. เสนอแบบสอบถามต่ออาจารย์ปรึกษาเพื่อให้ข้อเสนอแนะ
5. นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยวิธีหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย (The Index of Item-Objective Congruence: IOC) ซึ่งได้ค่า IOC มากกว่า 0.5 ทุกข้อ แสดงว่าข้อคำถามมีความตรงเชิงเนื้อหา

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของ Cronbach (1990: 202-204) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.92 ซึ่งมากกว่า 0.80 ถือว่าแบบสอบถามดังกล่าวสามารถนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยประสานกับเจ้าหน้าที่ขอหนังสือขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เพื่อขอความร่วมมือจากสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสมุทรปราการในการขออนุญาตให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสมุทรปราการ เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม จากนั้นผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลถามด้วยตนเอง และรวบรวม ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามเพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามและประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ โดยการวิเคราะห์ความถี่ (f) ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson' Product Moment Correlation Coefficient) และ วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยใช้วิธี Stepwise เพื่อดูตัวแปรพยากรณ์ตัวใดที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ

ผลการวิจัย

1. บุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสมุทรปราการ ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ ร้อยละ 58.9 มีประสบการณ์ในการทำงานไม่เกิน 5 ปี ร้อยละ 39.8 และมีหน้าที่เป็นครูผู้ปฏิบัติการสอน ร้อยละ 87.5

2. คุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพของสถานศึกษาเอกชน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.80$, $SD=0.88$) เมื่อพิจารณาปัจจัยทั้ง 5 ด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้งหมด เรียงตามค่าเฉลี่ยได้แก่ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ($\bar{x}=3.96$, $SD=0.82$) ด้านความรู้ความสามารถ และด้านบุคลิกภาพ ($\bar{x}=3.87$, $SD=0.90$) ด้านภาวะผู้นำและมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{x}=3.64$, $SD=0.89$) ตามลำดับ มีรายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ นำเสนอในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน

คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ	\bar{x}	SD	แปลค่า
1. ด้านความรู้ความสามารถ	3.87	0.82	มาก
2. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม	3.96	0.82	มาก
3. ด้านบุคลิกภาพ	3.87	0.90	มาก
4. ด้านภาวะผู้นำ	3.64	0.89	มาก
5. ด้านมนุษยสัมพันธ์	3.65	0.95	มาก
รวม	3.80	0.88	มาก

3. ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดสมุทรปราการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.76$, $SD=0.86$) เมื่อพิจารณาปัจจัยทั้ง 4 ด้าน พบว่า มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมากทั้งหมด เรียงตามค่าเฉลี่ย ได้แก่ ประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณ ($\bar{x}=3.88$, $SD=0.85$) ประสิทธิภาพการบริหารวิชาการ ($\bar{x}=3.86$, $SD=0.85$) ประสิทธิภาพการบริหารทั่วไป ($\bar{x}=3.73$, $SD=0.87$) และประสิทธิภาพการบริหารวิชาการ ($\bar{x}=3.57$, $SD=0.85$) ตามลำดับ มีรายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษานำเสนอในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน

ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา	\bar{x}	SD	แปลค่า
1. ประสิทธิภาพการบริหารวิชาการ	3.57	0.85	มาก
2. ประสิทธิภาพการบริหารวิชาการ	3.86	0.85	มาก
3. ประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณ	3.88	0.85	มาก
4. ประสิทธิภาพการบริหารทั่วไป	3.73	0.87	มาก
รวม	3.76	0.86	มาก

4. ภาพรวมคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับน้อยกับประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาของสถานศึกษาเอกชนที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r=.226$, $Sig.=.000$) เมื่อพิจารณาคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพทั้ง 5 ด้าน กับประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาของสถานศึกษาเอกชน พบว่า ด้านความรู้ความสามารถ มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับน้อยที่สุดกับประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา และด้านบุคลิกภาพมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับน้อยกับ

ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา ส่วนคุณลักษณะด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านภาวะผู้นำ และด้านมนุษยสัมพันธ์ไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา มีรายละเอียดดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพกับประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาของสถานศึกษาเอกชน

คุณลักษณะของผู้บริหาร มืออาชีพ		ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา				รวม
		การบริหาร วิชาการ	การบริหาร งบประมาณ	การบริหาร งานบุคคล	การบริหาร ทั่วไป	
1. ด้านความรู้ความสามารถ	r	.022	.152**	.138*	.115*	.138*
	Sig.	.706	.008	.016	.046	.016
2. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม	r	.042	.072	.077	.045	.077
	Sig.	.466	.210	.182	.435	.182
3. ด้านบุคลิกภาพ	r	-.128*	.314**	.284**	.232**	.229**
	Sig.	.026	.000	.000	.000	.000
4. ด้านภาวะผู้นำ	r	-.039	.098	.148**	.079	.093
	Sig.	.499	.087	.010	.169	.105
5. ด้านมนุษยสัมพันธ์	r	.224**	.015	.015	.066	.100
	Sig.	.000	.791	.798	.255	.082
รวม	r	.057	.225**	.226**	.190**	.226**
	Sig.	.321	.000	.000	.001	.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา 5 ด้าน คือ ด้านความรู้ความสามารถ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านบุคลิกภาพ ด้านภาวะผู้นำ และด้านมนุษยสัมพันธ์ พบว่า ตัวแปรด้านบุคลิกภาพเท่านั้นที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา ร้อยละ 52.0 มีรายละเอียดดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 รูปแบบสมการพยากรณ์ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาของสถานศึกษาเอกชน

ตัวแปร	b	S.E.E.	β	t	Sig.
ค่าคงที่	2.688	.262	-	10.262	.000
ด้านบุคลิกภาพ (X_1)	.276	.067	.229	4.091	.000

$R=.229^a$ $R^2=.052$ S.E.E.=.3715 $F=16.733$

$$Y \text{ คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ} = 2.688 + .276 (X_1)$$

โดยที่ X_1 คือ การริเริ่มส่วนบุคคล

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาสามารถอภิปรายผลตามปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ทั้ง 4 ข้อ ได้ดังนี้

1. จากการศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพของสถานศึกษาเอกชน พบว่า ภาพรวมผู้บริหารมีลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะบุคลากรทางการศึกษาคิดเห็นว่าผู้บริหารมีคุณธรรมและจริยธรรมมากที่สุด เนื่องจากผู้บริหารมีความซื่อสัตย์ สุจริต โปร่งใสจริงจัง และปฏิบัติตามหลักศาสนาและอยู่ในศีลธรรมอันดี นอกจากนั้นผู้บริหารยังมีความรู้ความสามารถที่เหมาะสมกับตำแหน่งที่ได้รับเพราะเป็นผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ มุ่งพัฒนาการบริหารงานอย่างต่อเนื่องจนผลงานเป็นที่ประจักษ์ว่าผู้บริหารมีความรอบรู้เท่าทันในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงในอนาคตได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐชา พิภพทอง (2559: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 พบว่า ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถในการบริหารมาก เห็นได้จากการเป็นผู้นำที่ดี มีคุณธรรม รอบรู้ และบริหารคนเป็น อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิตยา ทองไทย (2556: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาคณะคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท สิงห์บุรี และอ่างทอง พบว่า คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูในภาพรวม ต้องมีคุณธรรม จริยธรรมเป็นลำดับแรก รองลงมาคือบุคลิกภาพที่ดี และมนุษยสัมพันธ์ มีความรู้ความสามารถในการบริหาร และมีความเป็นผู้นำ ตามลำดับ

2. จากการศึกษาประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ภาพรวมผู้บริหารมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะบุคลากรทางการศึกษาคิดเห็นว่าผู้บริหารมีประสิทธิภาพในการบริหารงบประมาณมาก โดยการใช้จ่ายงบประมาณต้องเน้นความเป็นอิสระ คล่องตัวในการบริหารจัดการ และจัดสรรงบประมาณอย่างประหยัด คุ่มค่าและเกิดประโยชน์ได้สูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรพงษ์ เถาว์ชาล และ นพดล เจนอักษร (2557: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการบริหาร

สถานศึกษาที่สัมพันธ์กับการเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ผู้บริหารจะต้องมีประสิทธิภาพในการบริหารงบประมาณที่ดี เพื่อให้เกิดความคุ้มค่า และก่อประโยชน์สูงสุด อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของศักดิ์นรินทร์ วงษ์ศรีแก้ว (2560: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดยโสธร พบว่า ประสิทธิภาพที่ผู้บริหารที่ดีต้องมี คือ ต้องบริหารงบประมาณเป็นเพื่อความคุ้มค่าในการบริหารจัดการที่เกิดประโยชน์

3. จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารกับประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา พบว่า ในภาพรวมคุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาของสถานศึกษาเอกชนที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่ยังมีความสัมพันธ์ในระดับน้อยอยู่ อาจเป็นเพราะประสิทธิภาพการบริหารที่ต้องมีการปรับปรุง เนื่องจากปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านการศึกษาค่อนข้างมาก ต้องใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการบริหารการศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานยกระดับขึ้น เห็นได้จากคุณลักษณะของผู้บริหาร ด้านความรู้ความสามารถ และด้านบุคลิกภาพ ก็มีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาด้วยเช่นกัน อาจเป็นเพราะผู้บริหารต้องมีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาให้เต็มประสิทธิภาพด้วย นอกจากนั้นต้องปรับปรุงบุคลิกภาพให้เป็นผู้นำและผู้ตามในขณะเดียวกัน คือ ต้องรับฟังปัญหาของผู้บังคับบัญชา และสามารถติดต่อสื่อสารทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Bayarystanova, Arenova and Nurmuhametova (2014: Abstract) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การจัดการระบบการศึกษาและคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ พบว่า การจัดการบริการระบบการศึกษาให้มีประสิทธิภาพผู้บริหารต้องมีความรู้ และบุคลิกภาพที่ดี

4. จากการศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา เมื่อนำคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาเข้าสมการทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านบุคลิกภาพ ด้านภาวะผู้นำ และด้านมนุษยสัมพันธ์ พบว่า ตัวแปรด้านบุคลิกภาพเท่านั้นที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาถึงร้อยละ 52.0 อาจเป็นเพราะผู้บริหารมืออาชีพต้องอยู่กับการเปลี่ยนของสถานศึกษาตลอดเวลาเนื่องจากปัจจุบันการศึกษาได้เปลี่ยนไปมาก มีการเชื่อมต่อการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาสื่อสารกันภายในองค์กร จึงทำให้ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำ และพาผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามไปด้วย ในขณะเดียวกันจะมีผู้ใต้บังคับบัญชาที่ตามเทคโนโลยีไม่ทันเนื่องจากอายุมาก ทำให้ไม่เก่งเทคโนโลยี ผู้บริหารต้องอดทนต่อการบริหารงานส่วนนี้ด้วยเพื่อประสิทธิภาพการทำงานเป็นไปได้อย่างดี อีกทั้งยังต้องคอยรับฟังปัญหาทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านการศึกษาและใช้ทักษะในการสื่อสารให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้เข้าใจสิ่งที่สื่อสารด้วย ดังนั้นด้านบุคลิกภาพจึงส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา เมื่อนำคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Ibara (2014: Abstract) ได้

ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาผู้บริหารมืออาชีพ: เส้นทางสู่การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีประสิทธิภาพในประเทศไนจีเรีย พบว่า การบริหารงานการศึกษาอย่างมืออาชีพนั้นผู้นำต้องมีบุคลิกภาพการเป็นมืออาชีพที่ดี ถึงจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงาน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. เนื่องจากปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านการศึกษาค่อนข้างมาก โดยเฉพาะคุณลักษณะของผู้บริหาร ด้านความรู้ความสามารถ และด้านบุคลิกภาพ เพื่อความอยู่รอดของสถานศึกษาในโลกยุคปัจจุบันมีความก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ดังนั้นผู้บริหารจึงควรศึกษาเรียนรู้และยอมรับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี เพื่อเสริมความรู้ ความสามารถ และทักษะของผู้บริหารของตนเองให้มีประสิทธิภาพ และนำมาพัฒนาสถานศึกษาให้ทันสมัยเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลก

2. เมื่อศึกษาการทำนายอิทธิพลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา ยังพบว่าด้านบุคลิกภาพ เป็นตัวแปรเดียวที่ส่งผลให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพมากที่สุด ดังนั้นผู้บริหารจึงควรต้องมีการปรับปรุงบุคลิกให้เหมาะสมกับผู้บริหาร เช่น มีความกล้าหาญ เข้มแข็ง กระตือรือร้น ความมั่นใจ และเชื่อมั่นในตนเอง เพื่อนำพาผู้ใต้บังคับบัญชา ดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายที่สถานศึกษาต้องการ ซึ่งจะเป็นผลดีต่อความสำเร็จขององค์การ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาบุคลิกภาพการสื่อสารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อให้ได้ผู้บริหารที่มีทักษะการสื่อสารที่ดี สามารถบริหารจัดการกับทรัพยากรให้เพียงพอกับการปฏิบัติงาน และรับความเสี่ยงต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นไปอนาคตได้

2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเพิ่มความรู้ความสามารถประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสมุทรปราการ ได้แก่ ความรู้เท่าทันในสถานการณ์ ทักษะในการเข้าสังคม ความพร้อมทางด้านข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศ การควบคุมอารมณ์ ทักษะในการวิเคราะห์ปัญหา แก้ปัญหา และการตัดสินใจ เป็นต้น เพื่อนำไปสามารถบูรณาการประยุกต์ใช้ในการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพได้

เอกสารอ้างอิง

กานต์ บุญศิริ. (2557). *ภาวะผู้นำกับการเป็นนักบริหารการศึกษามืออาชีพ*. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 8(1): 1-16.

- ณัฐชา พิภูลทอง. (2559). **คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9.** วิทยานิพนธ์ หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธนวัฒน์ สายนภา. (2559). **คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพของโรงเรียนในอำเภอป่าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด.** งานนิพนธ์ หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นิตยา ทองไทย. (2556). **คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท สิงห์บุรี และอ่างทอง.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- พระมหาสุชาติ เจ้า. (2561). **คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา.** วิทยานิพนธ์ หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- วรพงษ์ เถาว์ชาล และ นภดล เจนอักษร. (2557). **ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาที่สัมพันธ์กับการเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.** วารสารวิชาการ Veridian E-Journal, 7(2): 852-868.
- วรพงษ์ เถาว์ชาลี. (2557). **ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาที่สัมพันธ์กับการเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.** หลักสูตรปริญญา ดุษฎีบัณฑิตสาขาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศักดิ์นรินทร์ วงษ์ศรีแก้ว. (2560). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดยโสธร.** วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด, 11(1), 79-88.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. (2561). **การประเมินคุณภาพภายในของสำนักงานศึกษาธิการ.** ค้นเมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2563, จาก <https://www.niets.or.th/>
- Bayarystanova, E., Arenova, A., & Nurmuhametova, R. (2014). *Education system management and professional competence of managers.* **Procedia-Social and Behavioral Sciences**, 140: 427-431.
- Ibara, E. C. (2014). *Professional development of principals: A path to effective secondary school administration in Nigeria.* **Africa Education Review**, 11(4), 674-689.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). *Determining Sample Size for Research Activities.* **Educational and Psychological Measurement**, 30(3): 607-610.

Shah, M. (2014). Impact of management information systems (MIS) on school administration: What the literature says. **Procedia-Social and Behavioral Sciences**, 116: 2799-2804.